

Huvudman

BJUVS KOMMUN
info@bjuv.se

Beslut

Datum 2025-03-25
Dnr SI 2024:8322
Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Ekeby skola i Bjuvs kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Bjuvs kommun en anmärkning avseende brister rörande att i utbildningen återkommande behandla kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck. Bjuvs kommun ska senast den **22 augusti 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser lärarledd undervisning i särskild undervisningsgrupp, extra anpassningar och särskilt stöd, förebyggande arbete för att skapa trygghet, särskilt beakta resultat på nationella prov samt beslut om betyg och betygskatalog.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:8322) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2025 inlett en tillsyn av Ekeby skola i Bjuvs kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Ekeby skola årskurs 6–9 följer gällande bestämmelser om att kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck återkommande behandlas i utbildningen, lärarledd undervisning i särskild undervisningsgrupp, extra anpassningar och särskilt stöd, förebyggande arbete för att skapa trygghet, särskilt beakta resultat på nationella prov samt beslut om betyg och betygskatalog.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, resurspedagoger, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 11 februari 2025 och 12 februari 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolans betygskatalog. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och av intervju med rektorn framgår att kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck i dagsläget inte finns som återkommande inslag i utbildningen. Rektorn uppger att skolan inte har läromaterial eller rutiner kring hur de ska undervisa i hedersrelaterat våld och förtryck och att det är något skolan behöver utveckla. Även av intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och resurspedagoger framgår att kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck inte behandlas återkommande i utbildningen, mer än som inspel i undervisningen om någon elev tar upp det.

Av intervjuer med elever, lärare, resurspedagoger, elevhälsans representanter och rektorn samt av inkommen dokumentation framgår däremot att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer behandlas återkommande i utbildningen. Av utredningen framgår att eleverna i årskurs 2 arbetar med temat "Stopp min kropp" och att detta arbete genomförs av elevhälsan tillsammans med undervisande lärare. För eleverna i årskurs 5 finns ett samarbete mellan lärare och skolsköterska kring puberteten och relationer. Som en del i detta arbete träffar

skolsköterskan eleverna i mindre grupper och pratar om känslor, kroppen och puberteten. I årskurs 6 sker det kommunövergripande arbetet "YAM" (Youth aware of mental health). Detta genomförs av kuratorer från andra skolor i huvudmannens verksamhet. Det framkommer vidare att eleverna också möter området sexualitet, samtycke och relationer i olika ämnen i undervisningen.

Rättslig reglering

Av förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 1. Skolans värdegrund och uppdrag, framgår att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas.

Av Lgr 22 2.2 Kunskaper, framgår att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck.

Enligt Lgr 22 2.8 Rektorns ansvar, har rektorn ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med de övergripande kunskapsområdena. Skolinspektionens utredning visar att kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck inte återkommande behandlas i utbildningen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Bjuvs kommun verksamhet vid Ekeby skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att återkommande behandla kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck i utbildningen. Utredningen visar att eleverna återkommande i utbildningen får möta frågor som rör kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Bjuvs kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Lärrledd undervisning i särskild undervisningsgrupp

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av såväl inkommen dokumentation från huvudmannen som intervjuer med elever, lärare, resurspedagoger, representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att undervisningen för eleverna i den särskilda undervisningsgruppen ("Hemvisten") bedrivs av lärare. Intervjuerna visar att det alltid finns en legitimerad lärare tillgänglig i den särskilda undervisningsgruppen som hjälper eleverna med deras skoluppgifter. Intervjuerna visar vidare att uppgifterna som eleverna arbetar med är planerade av läraren i respektive ämne och att var och en av dessa lärare varje vecka har schemalagda lektioner i Hemvisten för att följa upp hur det går för eleverna samt för att gå igenom och förklara olika arbetsuppgifter. Intervjuerna visar även att resurspedagogerna i den särskilda undervisningsgruppen inte bedriver någon undervisning utan att deras uppgift är att stötta eleverna i deras arbete.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att med undervisning avses i skollagen processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.

Av 2 kap. 15 § skollagen framgår att en legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller för lärare som bedriver undervisning med stöd av undantag från krav på legitimation.

Av 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185) framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Bjuvs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller lärrledd undervisning i särskilda undervisningsgrupp. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Såväl lärarna som representanter för elevhälsan och rektorn säger att lärarna ger extra anpassningar till de elever som är i behov av sådana. Elever och resurspedagoger säger i intervjuer att de elever som behöver får extra stöd och hjälp och ger exempel på ett flertal olika extra anpassningar som är förekommande i undervisningen på skolan.

Av intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorn framkommer att lärarna anmäler elever de tror är i behov av särskilt stöd och att dessa anmälningar går igenom av specialpedagog och rektorn varje vecka. Vidare framgår av intervjuerna att det finns en organisation på skolan kring att regelbundet följa upp om de extra anpassningarna som ges till elever är tillräckliga. Rektorn säger i intervju att det inte finns några elever som kan vara i behov av särskilt stöd som inte är anmälda.

Av intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorn framgår att utredningar om behov av särskilt stöd startas för de elever som är anmälda. Av intervju med representanter för elevhälsan och lärare framkommer vidare att rektorn snabbt tar beslut i ärenden om att utreda elevers behov av särskilt stöd och att underlag för en pedagogisk kartläggning skickas till berörda lärare av den specialpedagog som får i uppdrag att göra utredningen. Av inkommen dokumentation inför tillsynen framkommer att det på skolan finns 33 aktiva åtgärdsprogram för elever i årskurserna 6–9.

I intervjuer säger samtliga lärare, representanter för elevhälsan, resurspedagoger samt rektorn att eleverna får det stöd som anges i deras åtgärdsprogram samt att åtgärdsprogrammen följs upp regelbundet och justeras utifrån elevens aktuella behov.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det bland annat inom ramen för undervisningen, eller på annat sätt, framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns

särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Bjuvs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever berättar i intervjuer att det finns elever som upplever att vissa platser på skolgården är otrygga. Eleverna säger att det därför finns personal utplacerad på skolan under raster och i gemensamhetsutrymmen och att personal även kan följa med dem om de skulle önska det. Vidare säger elever att lärarna, utifrån resultaten av enkäterna, har pratat med dem om hur de beter sig så att de inte får andra elever att känna sig otrygga. Flertalet av de intervjuade eleverna säger att de har förtroende för sina lärare och att de vid behov kan vända sig till någon av dem. De säger också att lärarna är uppmärksamma på hur eleverna mår.

Av inkommen dokumentation och intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att det på skolan finns en trygghetsgrupp som med hjälp av enkäter, hearings och samtal med skolans elevråd undersöker och analyserar hur eleverna upplever tryggheten på skolan. Likaså genomförs analyser av incidentrapporter. Utifrån dessa undersökningar och analyser har skolan identifierat ett behov av att arbeta för att skapa en bättre social lärmiljö genom att stävja "skojbråk" och hård jargong som leder till fysiska kränkningar. Intervjuerna visar även att skolans behov till stor del handlar om att bygga goda relationer och att skolan därför har satt in insatser i form av rastvakter och rastaktiviteter. Lärare säger att om det inträffar incidenter handlar dessa ofta om att det sociala samspelet inte fungerar och att personalen därför pratar mycket med eleverna om att så kallade skojbråk och en hård jargong kan leda till

negativa konsekvenser. Vidare säger lärarna att personalen samarbetar med varandra för att skapa trygghet för eleverna på skolan. I kollegiala samtalsforum avhandlas varje vecka elever som de behöver diskutera och vid behov kallas såväl elev som vårdnadshavare till samtal kopplat till problematiskt beteende. Representanter för elevhälsan och rektorn säger att de har för avsikt att koppla det förebyggande trygghetsarbetet till det återkommande värdegrundsarbete som lärarna gör inom ramen för undervisningen för att få arbetet mer systematiserat. På det sätt kan de arbeta integrerat med de normer och värden som de identifierat att de har behov av att stärka kring den sociala lärmiljön på skolan.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Bjuvs kommun uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt beakta resultat på nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och intervju med rektorn framgår att de nationella proven förvaras i ett låst valv när de anlänt till skolan och att de öppnas samma morgon som det är prov. Rektor öppnar lådorna och lämnar ut prov och USB-minnen till berörd personal. Efter genomförda prov förvaras proven i valvet tills dess att rättningsarbetet ska påbörjas. Rättningsanvisningarna lämnas aldrig ut i förtid. Rättade prov arkiveras av skoladministratör och förvaras i ett låst arkivrum.

Av intervjuer med elever och lärare framgår att lärarna förmedlar att det nationella provet är viktigt och att proven både kan höja och sänka elevernas slutbetyg, men att proven inte är den enda möjligheten för eleverna att visa sina kunskaper. Lärarna säger att de vid betygssättning beaktar samtligt underlag de har om elevernas kunskaper, såväl det som eleverna har visat före ett nationellt prov som det som eleven presterar efter de nationella proven. Huvudmannen har i samband med kommunikering av tjänsteanteckningen den 10 mars 2025 uppgett bland annat följande. Skolans nuvarande rektor var inte rektor när de nationella

proven genomfördes våren 2024. Dåvarande rektor förde på analysmöten i juni månad 2024 samtal med några av lärarna angående att de nationella provens resultat särskilt ska beaktas när slutbetyg sätts. Vidare uppges att lärare är väl insatta i vad som gäller kring de nationella proven, att undervisande pedagoger har ett gediget bedömningsunderlag som de samlat på sig över en period av tre år och att de nationella proven inte testar alla förmågor. Därtill har pedagogerna även möjlighet att samla in ytterligare bedömningsunderlag efter det att de nationella proven är genomförda.

Rättslig reglering

Bestämmelser om hantering och genomförande av nationella prov finns i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:19) om hantering och genomförande av nationella prov.

Av 10 kap. 20 a § skollagen framgår att vid betygssättning i ett ämne som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Proveresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Bjuvs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att särskilt beakta resultat på nationella prov. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om betyg och betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare och rektorn säger i intervjuer att det är undervisande lärare som beslutar om elevernas betyg. Ifall läraren är olegitimerad beslutar denne om betyg tillsammans med en legitimerad lärare. Resurspedagoger säger att de inte är involverade i betygssättningen av eleverna i den särskilda undervisningsgruppen utan att det de undervisande lärarna som beslutar om elevernas betyg.

Legitimerade lärare säger att de för in elevernas betyg i skolans digitala system och därefter signerar betygen. Lärare som saknar legitimation säger att de för in och signerar betygen tillsammans med den lärare som de har fattat beslut om betyg tillsammans med. Av betygskataloger för höstterminen 2024 framgår att betyg är daterade och signerade av den eller de lärare som beslutat om betyg. Vidare framgår bland annat namn och titel

på den eller de som har beslutat om betyg, namn på huvudman, lägeskommun och skolenhet samt Skolverkets skolenhetskod.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Av 6 kap. 10 § skolförordningen framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog.

Av 7 och 8 §§ i Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) framgår att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalog och förse uppgiften med egenhändig signatur. Det framgår även att en betygskatalog bland annat ska innehålla Skolverkets skolenhetskod, namn på huvudman, skolenhet och den kommun där skolenheten är belägen samt namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Bjuvs kommun uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X Johan Bohman

Föredragande
Signerat av: Johan Bohman

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Jonna Johansson och Nerman Hopovac medverkat.